

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія науки і методологія досліджень

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий).

Спеціальності: 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями); 022 Дизайн; 051 Економіка; 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент; 075 Маркетинг; 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; 081 Право; 122 Комп'ютерні науки; 132 Матеріалознавство; 133 Галузеве машинобудування; 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка; 161 Хімічні технології та інженерія; 182 Технології легкої промисловості; 226 Фармація, промислова фармація.

Статус дисципліни – обов'язкова.

Викладач: Ільїна А.А., доктор філософських наук, доцент, завідувачка кафедри філософії та культурології.

1. Анотація курсу:

Семестр: 1.

Обсяг модуля: загальна кількість годин – 120, з них: лекції – 10 год, семінарські – 20 год, самостійна робота – 90 год; кількість кредитів ЄКТС – 4.

Мета курсу – оволодіння компетентностями: формування в аспірантів здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатності розробляти проекти та управляти ними; здатності генерувати нові ідеї (креативність); формування системного наукового/мистецького світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; здатність працювати в міжнародному контексті; здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність.

Результати навчання дисципліни:

знати: сутність, структуру філософії науки, методи і підходи до процесів, які відбуваються в природі, суспільстві та методи наукових досліджень; особливості та сутнісні аспекти суспільних відносин і наукових процесів; історію становлення та розвитку науки, сучасний стан світової та вітчизняної філософської та наукової думки; знати класичні твори, що становлять джерельну базу філософської науки; сутність основних філософсько-методологічних підходів до аналізу наукових ідей та наукового розвитку; зміст основних концепцій, теорій наукового розвитку; основні філософські категорії та загальнонаукові методи, структуру філософії науки та класифікацію наук; мати базові уявлення про основи філософії науки; засвоїти увесь спектр підходів до філософсько-методологічного аналізу наукового знання;

вміти: застосовувати в своїй науковій діяльності та переконливо володіти категоріально понятійним апаратом філософії науки; свідомо приймати участь у наукових дослідженнях та суспільному житті; вирішувати свої науково-практичні та життєві проблеми в цивілізованому співробітництві з іншими людьми, поважаючи їх інтереси й наукові переконання; застосовувати отримані знання в науково-практичній діяльності; ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень; творчо використовувати загальнонаукову методологію у ході наукових досліджень та практичній діяльності, давати моральну оцінку власним вчинкам, коректно покладатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей, усвідомлюючи норми академічної доброчесності; усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності; оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх з моральними та професійними нормами;

здати: продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у певній галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; розробляти проекти та управляти ними; абстрактно мислити; генерувати нові ідеї (креативність); формувати системний науково-мистецький світогляд, професійну етику та загальний культурний світогляд; спілкуватися іноземною мовою; використовувати інформаційні та комунікаційні технології; працювати в міжнародному контексті; розуміти та розв'язувати теоретичні, методологічні, світоглядні проблеми сучасної науки, а також надання цілісного викладу основних проблем філософії науки і методології досліджень на рівні об'єктивного, ідеологічного незаангажованого бачення проблем сучасної науки;

володіти навичками: практично використовувати основні філософські поняття, методи й підходи в процесі науково-творчої діяльності; змістовно аналізувати особливості головних течій та напрямків у філософії науки та наукових концепцій; застосовувати знання основних філософських загальнонаукових методів; спроможністю ґрунтовно й логічно доводити і обстоювати свою науково-концептуальну позицію; свідомим підходом щодо своєї професійної діяльності; діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики;

самостійно вирішувати: науково-практичні та життєві проблеми в цивілізованому співробітництві з іншими людьми, поважаючи їх інтереси й наукові переконання; застосовувати отримані знання в колективній науково-практичній діяльності; застосовувати критичне мислення до аналізу результатів власного наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення відстоювати принципи толерантності та наукової і професійної коректності в процесі співпраці з колегами в межах наукової спільноти.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити): іноземна мова для академічних цілей; інформаційно-комунікаційні технології в наукових дослідженнях; інтелектуальна власність та комерціалізація наукових досліджень; педагогічна майстерність у вищій школі; педагогічна практика.

Зміст дисципліни: Тема 1. Наука як предмет філософського аналізу. Тема 2. Основні етапи становлення науки. Тема 3. Філософія науки: походження та основні етапи розвитку. Тема 4. Наука як специфічний тип знання. Тема 5. Класифікація наук. Тема 6. Розвиток наукового пізнання та методологія науково-дослідницької, інноваційної діяльності. Тема 7. Філософія і наука на межі ХХ-ХХІ століть. Тема 8. Етика сучасної науки. Тема 9. Проблема відповідальності вченого. Тема 10. Наука як виробництво інноваційних знань. Філософія техніки. Тема 11. Науково-технічний прогрес, особливості розвитку сучасної науки і техніки. Тема 12. Філософське та наукове осмислення проблем людства.

Форми підсумкового контролю: екзамен.

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання (реферати, презентації), питання для модульного, підсумкового контролів.

Мова навчання: українська.

2. Оцінювання:

Розподіл балів, які отримають аспіранти

Поточне оцінювання та самостійна робота												МК (тестовий)	Екзамен	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T7	T8	T9	T10	T11				T12
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	4	20	10	100

Розподіл балів з дисципліни

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Усього
Виступ на семінарі	3	3	6	6	6	6	6	6	6	6	6	4	64
Індивідуальні завдання (реферати, презентації)	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
МК(тестовий)	20												20
Екзамен	10												10
Всього з дисципліни													100

Критерії оцінювання екзамену:

10 балів - аспірант у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

9 балів - аспірант у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко і всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, здійснює аналіз та робить висновки.

8 балів - аспірант достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

7 балів - аспірант достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. При висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі неточності та незначні помилки.

6 балів – аспірант відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу.

5 балів - аспірант відтворює навчальний матеріал, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

4 бали – аспірант не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово викладає окремі питання курсу, не розкриває зміст теоретичних питань.

3 бали – аспірант не в змозі викласти зміст більшості питань теми, курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки.

2 бали - аспірант не володіє навчальним матеріалом, не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно/ незараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

3. Політика курсу:

3.1. Обов'язкове дотримання аспірантами академічної доброчесності, а саме:

- самостійне виконання всіх видів завдань, робіт, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.2. При виявленні плагіату виконані роботи (завдання) не враховуються. Аспіранту дається інше завдання.

3.3. Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно отримати 3 бали за кожен запланований вид роботи.

3.4. Перенесення терміну здачі робіт/перездача можливі з поважних причин: лікарняний, академічна мобільність.

3.5. Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Аспірант може додатково отримати 10 балів.